

Çeviren: Ayhan YÜCEL (1)

Yüksek bir iştirak gücü ile 180 milyon nüfus, ileri bir teknik, yetiştirilen meyve ve sebzenin çeşidi nisbetinde oldukça mahdut bir arazi düzeyine sahip olan Ortak Pazarın meydana getirdiği topluluğun devamı için, bu topluluğa, yüksek bir üretim potansiyeline sahip olan Fransa'nın da girmesi gerekli görülmektedir.

Hakikatte, Avrupa bütünlüğü içerisinde yer almaksızın böyle bir üretimin varlığından ve geleceğinden bahsetmek mümkün olamamaktadır. Hatta o derecedir ki, 1 Ocak 1966 tarihinden beri, meyva ve sebze sektöründe altı ülke arasında yapılan ilk iş, bu üye ülkeler arasında tek bir pazar sistemine doğru gidilmiş olmasıdır.

Ortak pazarın üye devletlerine göre meyva sebze istihşali, bu devletlerden her birinin kendi ziraî üretimlerinin % 25 ilâ 8 ini teşkil etmektedir.

(Gerekli açıklama 1 ve 2 numaralı tablolarda verilmiştir).

TABLO 1

AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞUNDA MEYVE VE SEBZE İSTİHSALI
(1000 ton olarak)

		1955		1960		1962		1964	
		Sebze	Meyve	Sebze	Meyve	Sebze	Meyve	Sebze	Meyve
Adıyaman	T(2)	2496	1789	2432	4156	2233	2861	2455	2563
	P	1268	852	1291	2116	1199	1413	1312	291
Fransa	T	6350	1534	7650	1924	7955	2269	5065	2079
	P	3350	1129	4762	1537	5102	1844	1365	2058
İtalya	T	5807	5129	8757	6448	8726	7457	10265	8893
	P	5000	4979	7932	6448	7998	7457	9419	8893
Hollanda	T	1190	440	1492	660	1580	449	1802	832
	P	1040	400	1332	600	1420	339	1642	752
Belçika - Lüksemburg	T	857	491	827	343	898	287	1113	371
	P	510	489	483	316	601	278	772	363
A. E. T. (3)	T	16700	9383	21115	13531	21393	13327	23000	15167
	P	11368	7849	15800		16320		18210	

(2): T: Toplam, P: Pazarlanan miktar

(3): Avrupa Ekonomik Topluluğu

TABLO 2

İSTATİSTİK OLARAK BİLİNER ÇEŞİTLİ CİNS SEBZELERİN
İSTİHSAL MİKTARLARI
(1000 ton olarak)

Sebzeler	Yıl	Almanya	Fransa	İtalya	Hollanda	Belçika Lüksemb.	Toplam A.E.T.
Lâhana	1963	554	547	821	180	30	2132
	1964	511	467	846	224	38	2086
	1965	436	495	516	180	—	1980
Karnabahar	1963	72	277	669	48	55	1121
	1964	82	379	685	59	63	1268
	1965	71	365	672	55	—	1220
Havuç	1963	188	668	152	109	51	1168
	1964	148	579	157	122	69	1075
	1965	132	606	148	105	—	1050
Kereviz	1963	39	223	102	22	41	428
	1964	33	217	108	22	65	445
	1965	35	—	—	15	—	—
Soğan	1963	18	240	428	210	20	915
	1964	15	217	413	208	30	883
	1965	21	230	437	200	—	915
Marul	1963	64	441	232	93	30	860
	1964	59	484	340	99	52	1034
	1965	63	264	—	105	—	—
Bezelye	1963	90	350	220	82	103	844
	1964	66	346	216	70	70	768
	1965	67	311	231	40	—	720
Hindiba	1963	—	172	—	25	106	303
	1964	—	187	—	28	116	331
	1965	—	72	—	22	—	—
Salatalık	1963	95	66	63	190	18	431
Kornişon	1964	56	73	66	204	15	414
	1965	48	80	71	208	—	420
Domates	1963	42	420	2839	226	62	3589
	1964	43	552	2950	292	87	3894
	1965	37	566	3188	300	80	3171
Kavun	1963	—	162	909	5	—	1076
	1964	—	152	887	5	—	1044
	1965	—	150	869	4	—	1024

Ortaklık bünyesindeki üretim kapasitesi incelendiği zaman:

- Genel olarak İtalya ve Fransa'nın en büyük üretici;
- Hollanda ve İtalya'nın en büyük ihracatçı;
- Federal Almanya ile Fransa'nın özellikle birer büyük sebze ithalatçısı ülke oldukları görülür.

Bununla birlikte, şunuda işaret etmek yerinde olurki, nüfusa oranla, Hollanda, bunu takiben Belçika, kendi üretimlerinin çok büyük bir kısmını ihraç eden ülkelerdir.

Böylece, 1963 yılında, yalnız Hollanda tek başına meyva ve sebze ihracatında, Fransa'nın yaptığı ihracatın iki misli bir rakama ulaşmıştır.

Coğrafi bakımdan, Ortaklığın başlıca üretim bölgelerinin önemli şehir merkezlerinden uzakta bulunduğu görülür. Böyle bir durum ise, Alman müstehlik pazarlarına çok daha yakın olması sebebiyle, Hollanda sebze ve meyvelerinin bu pazar üzerindeki sürüm imkânlarını artırmaktadır.

ORTAK PAZARIN MEYVE VE SEBZE NİZAMNAMESİ

Avrupa Ekonomik Topluluğunun meyva ve sebze pazar organizasyonunun ilk temeli, 23 numaralı nizamname ile 14 Ocak 1962 de atılmıştır.

Bu nizamname, Kalite Konusundaki müşterek prensiplerin kuruluşundan ve esas düzenden bahsetmektedir.

NORMALİZASYON (STANDARDİZASYON) :

Ortak Pazar üyelerinin, meyva ve sebze hususunda ortak bir normalizasyona gitmelerinin başlıca sebepleri şöyle izah edilebilir:

- Kalitece düşük mahsulün satışını ortadan kaldırmak;
- Müstehlik ihtiyaçlarına daha tatminkâr cevap verebilecek bir şekilde istihsâle yön vermek;
- Üretim rantabilitesinin ıslahına iştirak ederek uygun bir rekabete dayanan ticari ilişkileri kolaylaştırmak.

Ortaklık tarafından normlandırılarak kabul edilmiş 21 meyva ve sebze şunlardır:

— Elma	— Domates
— Armut	— Karnabahar
— Kayısı	— Kıvırcık salata
— Şeftali	— Soğan
— Erik	— Ispanak
— Portakal	— Hindiba

— Mandalin	— Bezelye
— Limon	— Yeşil fasulye
— Üzüm	— Havuç
— Kiraz	— Enginar
— Çilek	

Bu meyva ve sebzelerden herbiri ayrı ayrı zamanlarda gerçekleşmek üzere 3 kategori halinde sınıflandırılmıştır :

- 1 — Ekstra 1. Temmuz. 1962
- 2 — 1. Kategori 1. Ocak. 1964
- 3 — II. Kategori 1. Ocak. 1966

Bu son tarihten itibaren, normalize edilmiş mahsullerin alış veriş i bütün ortaklık içinde serbest hale getirilmiştir.

Bu itibarla miktar tahdidi ile gümrük hakları kısa bir zamanda üye ülkeler arasında kaldırılmış olacaktır.

Öte yandan, 23 numaralı Ortak Pazar nizamnamesi, pazar buhranı vukuunda üye olmayan devletlerden gelen yabancı menş eli ithâlatın durdurulmasını öngörmektedir.

Bahsedilen bu ilk durum, 26 Temmuz 1964 tarihine kadar bir pazar organizasyonu haline gelememiş daha çok altılar arasında serbest mübadele şeklinde kalmıştır.

Böylece, 24 - 26 Temmuz 1966 da son şeklini alan bu organizasyon ekonomik ortaklığın resmi gazetesinde 159 numaralı nizamnamenin neş r ile 26 Ekim tarihinde resmîyet kazanmış oldu.

Bu organizasyon, üretici topluluklar ile ilgili olmak üzere 1 Ocak 1967 de tatbikata konulmuştur. Ekonomik topluluk, daha çok istihsal sahasında fiat istikrarını temin etmek ve arz konsantrasyonunu artırmak maksadile müstahsil yönetiminde teşekkül etmiş bir organizasyon istemektedir. Kanunî bakımdan istenen organizasyonlar ş unlardır: Kooperatifler, şirketler ve sendikalardır. Bu teşekküllerin de kendilerini tanıtabilmeleri için mevcut nizamname ve esasları tatbik etmeleri zorunluluğu vardır.

FİNANSMAN

Bu müstahsil grupları, üç yıl içerisinde gruplara iştirak edenler tarafından pazarlanmış istihsal değerinin % 3, 2 ve 1 ine eş it olan ve tedariciden azalan miktarı çalışma yardımı olarak alabileceklerdir.

Bu yardımların da % 50 si Avrupa Ziraî Garanti ve Yönetim Fonu tarafından, geri kalan % 50 si ise üye devletler tarafından finanse edilecektir.

Ö Z E T

Ortak Pazarın üye devletleri, topluluğun ekonomik gücünü artırmak maksadile aralarındaki serbest mübadeleyi engelleyici faktörleri en kısa zamanda ortadan kaldırarak ortaklığın tam bir organizasyonunu kurmak yolundadırlar.

Bu ortaklığın üye ülkeleri kendi meyva ve sebze üretimlerini artan istihlâkle birlikte süratle çoğaltmaktadırlar.

Aynı zamanda ülkeler arasında, meyva ve sebze mübadelesinin ge-reği gibi sağlanabilmesi için tam bir normalizasyonun gerçekleştirilme-side öngörülmüştür.

SUMMARY

Efforts are being spent by the common market countries to reach to the highest level a working system of the community in order to improve the economical strength of the organisation in a short period of time, abrogating the factors which impede among the countries complete free trade - exchange.

They increase their own vegetable and fruit supplies while demands are raising.

Complete - standardisation is also proposed to realize a vegetable and fruit trade - exchange to reach the required amount among the member countries.

LİTERATÜR KAYNAKLARI

Notes et Etudes Documentaires 5 Mai 1967.

La production et le Marché Français Des Fruits et Légumes.